

การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 4 ในจังหวัดปทุมธานี

DEVELOPMENT OF CAUSAL MODEL OF A DEVELOPMENT OF CHERISHING
THAINESS DESIRABLE CHARACTERISTIC TEST FOR UPPER SECONDARY
STUDENTS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4
IN PATHUM THANI

ยศวรณ นวลละอ¹, ดร. วารุณี ลัภนโชคดี², ผศ.ดร. ชัตริศรี ปิยะพิมลสิทธิ์³

Yotsawan Nuanlaor¹, Dr. Warunee Lapanachokdee², Asst.Prof.Dr. Chatsiri Piyapimonsit³

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เฉพาะ 4 ประการ คือ 1) เพื่อสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในจังหวัดปทุมธานี 2) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดที่สร้างขึ้น 3) เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติสำหรับแปลความหมายคะแนนที่ได้จากแบบวัด และ 4) เพื่อสร้างคู่มือการใช้แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดจำนวน 347 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัด จำนวน 525 คน เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน แบบวัดที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยข้อคำถาม 54 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อคำถามเชิงสถานการณ์ แบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือก ซึ่งพัฒนาขึ้นตามทฤษฎีจิตพิสัยของ Krathwohl และคณะ โดยมุ่งวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่หนึ่ง ความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูต่เวที องค์ประกอบที่สอง การเห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทย ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และองค์ประกอบที่สาม การอนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย

¹นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา ภาควิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

^{2,3}อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัยและประเมินทางการศึกษา ภาควิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพ ดังนี้ 1) ด้านความตรงตามเนื้อหา มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00) ข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนก 0.20-0.44 และมีค่าสถิติทดสอบที่ 2.76-6.89 3) โครงสร้างของแบบวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 4) ค่าความเที่ยงของแบบวัดในแต่ละองค์ประกอบ มีค่า 0.73 0.82 และ 0.77 ตามลำดับ และค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.90 5) เกณฑ์ปกติสำหรับแปลความหมายคะแนนของแบบวัดในรูปของคะแนนมาตรฐานที่ปกติ ในแต่ละองค์ประกอบอยู่ในช่วง T9-T83, T15-T79 และ T12-T81 ตามลำดับ และคะแนนรวมทั้งฉบับมีค่า T8-T84 6) คู่มือการใช้แบบวัดที่สร้างขึ้น อ่านเข้าใจง่าย และสะดวกในการนำไปใช้

คำสำคัญ : แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย

ABSTRACT

The four specific objectives of this research were 1) to construct the cherishing thainess desirable characteristic test for upper secondary students under the secondary educational service area office 4 in Pathum Thani; 2) to investigate the quality of the cherishing thainess desirable characteristic test; 3) to establish local norms of the cherishing thainess desirable characteristic test, and 4) to provide the manual of the cherishing thainess desirable characteristic test. The samples by using multi-stage random sampling method for test validation were 347 students and 525 students for norms construction. All of the samples were upper secondary students who studied in school under the secondary educational service area office 4 in Pathum Thani, in second semester, academic year 2012. The developed test consisted of 54 items, which was a 5-choice situation item according to Krathwohl and others affective domain, aimed to assess 3 cherishing thainess desirable characteristic factors; pride in thai culture, tradition and gratitude, appreciation and properly use of thai language, and conservation and inheritance the thai wisdom.

The research result showed as follows: 1)The content validity showed the item objective congruence index (IOC), were in the range of 0.60–1.00. 2) The discrimination index of the items were in the range of 0.20-0.44 and t-test were in the range of 2.76-6.89. 3) the construct validity of the test was achieved. 4) Cronbach's alpha reliability coefficient for each factor was 0.73 0.82 and 0.77 respectively, and for the whole test was 0.90. 5) The local norms of the test score interpretation presented in the form of normalized T-score of 3 factors were in the range of T9–T83, T15-T79 and T12–T81 respectively, and for the whole test was T8–T84 and 6) The manual of the test was easy to understand and convenient for usability.

Keywords : The Cherishing Thainess Desirable Characteristic Test

บทนำ

ความเป็นไทยเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของชาติ แสดงถึงความเป็นเอกราช ความมั่นคง เป็นปึกแผ่น และเป็นรากฐานของสังคมมาทุกยุคทุกสมัย จึงควรอย่างยิ่งที่คนในชาติต้องตระหนักและร่วมกันรักษา ความเป็นไทย แต่จากความเจริญก้าวหน้าทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งผลให้สังคมโลกเข้าสู่ยุค แห่งข้อมูลข่าวสาร การติดต่อสื่อสารเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว กระแสวัฒนธรรมต่างประเทศ ได้หลั่งไหลเข้าสู่ สังคมไทยอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้คนในสังคมจำนวนไม่ น้อยปล่อยปลละละเลย แบบแผน ประเพณี วัฒนธรรม อันดีงามของไทย หันไปหลงใหลกับวัฒนธรรมต่างชาติ ส่งผลให้เอกลักษณ์ไทยที่ดีงาม บางประการเปลี่ยนแปลง ไป หรือบางส่วนถูกกลืนหายไป หรืออาจกล่าวได้ว่า คน ไทยมีคุณลักษณะรักความเป็นไทยลดน้อยลง โดยสิ่งที่ แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันคนไทยขาดสำนึกในความเป็น ไทย เช่น ความย่อหย่อนทางคุณธรรมและจริยธรรม สภาวะวิกฤตในความวิบัติของภาษาไทย และความ บกพร่องในกิริยามรรยาทและบุคลิกไทย (ปัญญา รุ่งเรือง, ม.ป.ป.) จากความสำคัญของความเป็นไทย และปัญหาที่เกิดขึ้น การให้ความสำคัญกับการสร้าง คนให้มีคุณลักษณะที่หวงแหนและภาคภูมิใจในความเป็น ไทย จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรพัฒนาให้เกิดขึ้นตั้งแต่ วัยเด็ก เพื่อให้คุณลักษณะนี้สั่งสมกลายเป็นค่านิยม และทัศนคติภายในจนแสดงออกเป็นพฤติกรรมถาวรได้ ในที่สุด

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 4-5) ได้กำหนดให้คุณลักษณะรักความเป็นไทยเป็น 1 ใน 8 ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการพัฒนาให้เกิดขึ้น กับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาคคุณลักษณะ สำคัญที่พึงประสงค์ของคนไทยตามแต่ละช่วงวัยโดย เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547) ที่พบว่า การเห็น

คุณค่าในเอกลักษณ์ไทย เป็นหนึ่งในคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของคนไทย โดยคุณลักษณะรักความเป็นไทย คือ คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็น คุณค่า ร่วมอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่ภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย และสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดองค์ประกอบของ คุณลักษณะรักความเป็นไทยไว้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่หนึ่ง ความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญู กตเวทิตา องค์ประกอบที่สอง การเห็นคุณค่าและใช้ ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และ องค์ประกอบที่สาม การอนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญา ไทย

การที่จะทราบได้ว่าบุคคลมีคุณลักษณะรัก ความเป็นไทยเป็นอย่างไร มากน้อยเพียงใดนั้น จำเป็นต้องมีการวัดและประเมิน และจากแนวปฏิบัติ ในการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์พบว่า วิธีการและเครื่องมือวัดเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อความ ถูกต้องของผลการวัด ผู้รับผิดชอบในการวัด จึงต้อง เลือกวิธีการวัด รวมทั้งเครื่องมือวัดและประเมินให้ เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด แต่ในทางปฏิบัติแล้ว การ ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ครูส่วนใหญ่ มักใช้การสังเกตอย่างไม่เป็นทางการ และมักไม่ทำ หลักฐานการสังเกตไว้อย่างเป็นระบบ อาทิ ไม่มี แผนการสังเกต ไม่มีแบบบันทึกการสังเกต ไม่กำหนด พฤติกรรมการสังเกตที่ชัดเจน เป็นต้น ทำให้เกิดคำพูด ที่ว่า ครูประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน แบบนั่งเทียนเขียน หรือดูชื่อแล้วประเมินเลย (ไตรรงค์ เจริญการ, 2552: 72)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย นิยมใช้แบบวัดที่มีลักษณะเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ ซึ่งสร้างขึ้นตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg ซึ่งเป็นการวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และเป็นการสร้างแบบวัดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเท่านั้น แต่ยังไม่มีการพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นระดับการศึกษาช่วงสุดท้ายที่สถานศึกษายังคงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน อีกทั้งในช่วงวัยดังกล่าว เป็นวัยที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ถึงความหมายและความสำคัญของสิ่งต่างๆ ที่เป็นนามธรรมได้ ในระยะนี้ผู้เรียนจะสามารถเข้าใจและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ประเพณี ว่ามีความสำคัญต่อบุคคลและต่อสังคมส่วนรวมอย่างไร (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2553: 362) ดังนั้นหากสถานศึกษาสามารถวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยของผู้เรียนในวัยนี้ได้ จะช่วยในการวางแผนการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ สนใจในความเป็นไทย และเป็นผู้มีคุณลักษณะรักความเป็นไทยต่อไปในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากกรศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ยังไม่มีการพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ที่มีเกณฑ์การแปลความหมายคะแนน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 4 ในจังหวัดปทุมธานี โดยให้ทฤษฎีจิตพิสัยของ Krathwohl และคณะ (1964) ซึ่ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 4 สามารถนำแบบวัดที่พัฒนาขึ้น ไปใช้วัดผู้เรียน และสามารถนำผลการวัดที่ได้มาเปรียบเทียบได้ว่าผู้เรียนในแต่ละสถานศึกษามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยเป็นอย่างไร โดยสารสนเทศจากการวัดสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อีกด้วย นอกจากนี้ครูสามารถนำผลการวัดไปใช้เป็นข้อมูลประกอบในการจัดการเรียนการสอน เพื่อช่วยเสริมสร้างและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 4 ในจังหวัดปทุมธานี โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติสำหรับแปลความหมายคะแนนจากแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
4. เพื่อสร้างคู่มือการใช้แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2555 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2555 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2555 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 4 ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 17,812 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ออกเป็น 5 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างเกณฑ์ปกติ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตร Yamane(1973) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่จำเป็นต้องใช้อย่างน้อย 392 คน

ขั้นที่ 2 แบ่งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2555 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2555 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 4 ในจังหวัดปทุมธานี ตามขนาดของโรงเรียน แบ่งเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ขั้นที่ 3 คำนวณสัดส่วนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจากจำนวนประชากร ทำให้ได้สัดส่วนในการสุ่มคือ

$$f = \frac{n}{N} = \frac{392}{17,812} = 0.02$$

ขั้นที่ 4 สุ่มโรงเรียนในแต่ละขนาดมา ร้อยละ 10 ได้โรงเรียนในแต่ละขนาด จำนวนขนาดละ 1 โรงเรียน รวมจำนวน 4 โรงเรียน

ขั้นที่ 5 สุ่มห้องเรียนของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมา ร้อยละ 20 ของจำนวนห้องเรียนในแต่ละระดับชั้น ทำให้ได้ห้องเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 ห้อง และใช้นักเรียนทั้งหมดในห้องเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดฉบับสมบูรณ์ จำนวน 525 คน

2. กลุ่มตัวอย่างเพื่อทดลองใช้แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ครั้งที่ 1 เพื่อศึกษาความชัดเจนของภาษาที่ใช้ในคำชี้แจงการทำแบบวัด ภาษาที่ใช้ในแบบวัด และพิจารณาเวลาที่เหมาะสมในการทำแบบวัด ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายจากโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยฉบับสมบูรณ์ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน

3. กลุ่มตัวอย่างเพื่อทดลองใช้แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ครั้งที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อคำถาม ผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) โดยแบ่งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2555 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2555 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 4 ในจังหวัดปทุมธานี ตามขนาดของโรงเรียน ผู้วิจัยสุ่มโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยฉบับสมบูรณ์ แยกตามขนาดโรงเรียน มาขนาดละ 1 โรงเรียน จากนั้น สุ่มห้องเรียนแยกตามระดับชั้น ระดับชั้นละ 1 ห้องเรียน และสุ่มนักเรียนมา ร้อยละ 25 ของแต่ละห้องเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 113 คน

4. กลุ่มตัวอย่างเพื่อทดลองใช้แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ครั้งที่ 3 เพื่อวิเคราะห์ความตรงตามโครงสร้างและความเที่ยงของแบบวัด ผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอนเช่นเดียวกับการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อทดลองใช้แบบวัด ครั้งที่ 2 จากโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในการสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ฉบับสมบูรณ์ ในขั้นนี้ เมื่อสุ่มห้องเรียนแยกตามระดับชั้น ระดับชั้นละ 1 ห้องเรียนแล้ว ผู้วิจัยสุ่มนักเรียนในแต่ละห้องเรียนมา ร้อยละ 50

เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 219 คน

5. กลุ่มตัวอย่างเพื่อทดลองใช้คู่มือการใช้แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ฉบับร่าง ผู้วิจัยใช้การเลือกแบบเจาะจง โดยขอความร่วมมือจากครูจำนวน 5 ท่าน เพื่อทดลองบริหารการสอบตามคู่มือการใช้แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยกับนักเรียนจำนวน 45 คน

ขั้นตอนการพัฒนาแบบวัด

ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาแบบวัดออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในจังหวัดปทุมธานี

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย พบว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แบ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่หนึ่ง ความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะวัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูต่เวที องค์ประกอบที่สอง การเห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และองค์ประกอบที่สาม การอนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย และศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินจิตพิสัย พบว่าแนวคิดที่เหมาะสมในการวัดระดับความเข้มของความรู้สึกทางจิตพิสัย คือทฤษฎีจิตพิสัยของ Krathwohl และคณะ ซึ่งกล่าวว่าการเกิดลักษณะนิสัยของบุคคลสามารถลำดับได้เป็น 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นรับรู้ ขั้นตอบสนอง ขั้นเห็นคุณค่า ขั้นจัดระบบ และขั้นลักษณะนิสัย ผู้วิจัยจึงสร้าง

แบบวัดที่มีลักษณะเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ แบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือก แต่ละตัวเลือกมีคะแนนแตกต่างกัน ตั้งแต่ 1-5 คะแนน ตามลำดับขั้นของจิตพิสัยตามทฤษฎีจิตพิสัยของ Krathwohl และคณะ โดยแบบวัดประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 54 ข้อ ที่วัดองค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย องค์ประกอบละ 18 ข้อเท่ากัน ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามมากกว่าจำนวนข้อคำถามที่ต้องการ โดยสร้างข้อคำถามทั้งสิ้น จำนวน 111 ข้อ จากนั้นนำแบบวัดเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย และทฤษฎีจิตพิสัยของ Krathwohl และคณะ ความถูกต้องเหมาะสมของข้อคำถามและตัวเลือก ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับแก้

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในจังหวัดปทุมธานี

ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดในด้านความตรงตามเนื้อหาโดยนำแบบวัดเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ และนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย และทฤษฎีจิตพิสัยของ Krathwohl และคณะ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาว่า ข้อคำถามที่มีความตรงตามเนื้อหาจะต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

การทดลองใช้ครั้งที่ 1 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ชัดเจนของภาษา

ที่ใช้ในคำชี้แจง ข้อคำถามตลอดจนตัวเลือก และพิจารณาเวลาที่เหมาะสมในการทำแบบวัด

การทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 113 คน เพื่อวิเคราะห์คุณภาพรายข้อในด้านอำนาจจำแนก โดยเกณฑ์ในการพิจารณาอำนาจจำแนกของข้อคำถามคือ ข้อคำถามต้องมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป และมีผลการทดสอบด้วยสถิติทดสอบที (t-test) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นมีค่าอำนาจจำแนกเป็นข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้

การทดลองใช้ครั้งที่ 3 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 219 คน เพื่อตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach

ขั้นที่ 3 การสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในจังหวัดปทุมธานี

ผู้วิจัยนำแบบวัดไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 525 คน และนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบวัดมาสร้างเกณฑ์ปกติสำหรับแปลความหมายคะแนนจากแบบวัด โดยแบ่งเป็นเกณฑ์ปกติแยกตามองค์ประกอบและเกณฑ์ปกติรวมทั้งฉบับ

ขั้นที่ 4 การจัดทำคู่มือการใช้แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในจังหวัดปทุมธานี

ผู้วิจัยจัดทำคู่มือการใช้แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ฉบับร่าง โดยคู่มือการใช้แบบวัดประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของแบบวัด นิยามของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ลักษณะของแบบวัด โครงสร้างของแบบวัด แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย การตรวจให้คะแนน คุณภาพของแบบวัด เวลาที่ใช้ในการดำเนินการวัด วิธีดำเนินการวัด และการแปลความหมายคะแนนจากแบบวัดโดยใช้เกณฑ์ปกติ ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือ โดยให้ครูจำนวน 5 ท่าน ศึกษาและทดลองบริหารการสอบตามคู่มือการใช้แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ฉบับร่าง กับนักเรียนจำนวน 45 คน จากนั้นผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการใช้แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในจังหวัดปทุมธานี ฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยไปใช้ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยติดต่อประสานงานกับทางโรงเรียนเพื่อกำหนดวันเวลา ในการนำแบบวัดไปทดลองใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และนำคู่มือการใช้แบบวัดไปให้ครูศึกษาและทดลองบริหารการสอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดประกอบด้วย

1.1 การตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย และทฤษฎีจิตพิสัยของ Krathwohl และคณะ

1.2 การตรวจสอบคุณภาพด้านอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัด

1.2.1 การคำนวณค่าอำนาจจำแนกจากสัดส่วนของคะแนนของผู้ตอบในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

1.2.2 การคำนวณค่าสถิติทดสอบที (t-test)

1.3 การตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามโครงสร้างของแบบวัด ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL

1.4 การตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงของแบบวัด แบบความสอดคล้องภายใน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach

2. การสร้างเกณฑ์ปกติ ดำเนินการดังนี้

2.1 คำนวณหาตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rank) ของคะแนนที่ได้จากแบบวัด

2.2 หาค่าคะแนนมาตรฐานที่ปกติ (Normalized T-score) โดยใช้ตารางสำหรับแปลงค่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์เป็นคะแนนมาตรฐานที่ปกติ

2.3 ปรับคะแนนมาตรฐานที่ปกติเป็นเกณฑ์ปกติโดยการสร้างสมการถดถอย โดยใช้สูตรตาม เสริม ทศศรี (2544)

สรุปผลการวิจัย

1. ความตรงตามเนื้อหาของแบบวัดจากการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็น

ไทย พบว่าข้อคำถามในแบบวัดมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00

2. ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามมีค่าตั้งแต่ 0.20-0.44 และมีค่าสถิติทดสอบทีตั้งแต่ 2.76-6.89

3. แบบวัดมีความตรงตามโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่าค่าไคสแควร์ (Chi-Square : χ^2) ที่ df เท่ากับ 1,318 มีค่าเท่ากับ 1,336.74 ($p=0.35$) ค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized RMR) มีค่าเท่ากับ 0.04 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.01 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.81 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับค่าแล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.80

4. ความเที่ยงของแบบวัดจากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach พบว่า แบบวัดมีความเที่ยงรายด้านขององค์ประกอบที่หนึ่ง ความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูต่เวที องค์ประกอบที่สอง การเห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และองค์ประกอบที่สาม การอนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทยเท่ากับ 0.73 0.82 และ 0.77 ตามลำดับ ส่วนค่าความเที่ยงของแบบวัดทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.90

5. เกณฑ์ปกติสำหรับแปลความหมายคะแนนของแบบวัดในรูปของคะแนนมาตรฐานที่ปกติ ทั้งฉบับมีค่า T8-T84 ส่วนเกณฑ์ปกติรายองค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่หนึ่ง ความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูต่เวที มีค่า T9-T83 องค์ประกอบที่สอง การเห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง

เหมาะสม มีค่า T15-T79 และองค์ประกอบที่สาม การอนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย มีค่า T12-T81

6. คู่มือการใช้แบบวัด อ่านเข้าใจง่าย และสะดวกในการนำไปใช้

อภิปรายผล

1. คุณภาพรายข้อของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.1 ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา

ผลการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย และทฤษฎีจิตพิสัยของ Krathwohl และคณะ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ข้อคำถามและตัวเลือกในแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ฉบับสมบูรณ์ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อคำถามและตัวเลือกในแบบวัดที่สร้างขึ้น มีความตรงตามเนื้อหา สอดคล้องกับนิยามของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย และทฤษฎีจิตพิสัยของ Krathwohl และคณะ ดังคำกล่าวของ พิซิต ฤทธิ์จรรุญ (2551: 141) และ ราตรี นันทสุคนธ์ (2553: 219) ที่ว่าค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนของเนื้อหาที่ต้องการจะวัด หรือกล่าวได้ว่า เป็นข้อคำถามที่มีคุณภาพคือมีความตรงตามเนื้อหา

1.2 ผลการตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก

ผลการตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามในแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ฉบับสมบูรณ์ จำนวน 54 ข้อ พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20-0.44 แสดงว่าข้อคำถามมีคุณภาพด้านอำนาจจำแนก ดังที่ บุญเรียง ขจรศิลป์

(2543: 117) และ พิซิต ฤทธิ์จรรุญ (2551: 141) กล่าวว่า ค่าอำนาจจำแนก จะมีค่าตั้งแต่ -1 ถึง +1 และข้อคำถามที่ดีควรมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าสถิติทดสอบที (t-test) ของข้อคำถามทั้ง 54 ข้อ พบว่า มีค่าสถิติทดสอบทีตั้งแต่ 2.76-6.89 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับข้อสรุปของ บุญเรียง ขจรศิลป์ (2543: 96) และ ล้วน สายยศ และ อังคนา สายยศ (2543: 305-306) ว่า การตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) ถ้าพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ ถือได้ว่าข้อคำถามนั้นมีอำนาจจำแนกเป็นข้อคำถามที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ได้ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีคุณภาพด้านอำนาจจำแนก สามารถแยกผู้ที่มีระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยที่แตกต่างกันออกจากกันได้

2. คุณภาพของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ทั้งฉบับ

2.1 ผลการตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง

ผลการตรวจสอบความตรงตามโครงสร้างของแบบวัด โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป LISREL พบว่า แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในจังหวัดปทุมธานี มีความตรงตามโครงสร้างที่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่หนึ่ง ความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะวัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญู กตเวทีย องค์ประกอบที่สอง การเห็นคุณค่า และใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และองค์ประกอบ

ที่สาม การอนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย โครงสร้างของแบบวัดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าไคสแควร์ (Chi-Square : χ^2) ที่ df เท่ากับ 1,318 มีค่าเท่ากับ 1,336.74 ($P=0.35$) ค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized RMR) มีค่าเท่ากับ 0.04 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.01 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.81 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับค่าแล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.80 ซึ่งเมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังที่ สุกมาศ อังคุโชติ (2554: 125-126) กล่าวไว้ว่า โมเดล จะมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อค่าไคสแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติค่า χ^2 / df ไม่ควรเกิน 2 ค่า RMSEA และค่า Standardized RMR ต่ำกว่า 0.05 ค่า GFI และ AGFI ควรีค่ามากกว่า 0.90 พบว่าข้อมูล เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ยกเว้นค่า GFI และ AGFI ซึ่งมีค่าน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนดเล็กน้อย แต่ยังคงอยู่ใน เกณฑ์ที่แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังที่ Byrne (2006) กล่าวว่า ค่า GFI ที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.90 แสดงให้เห็นว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในระดับดี (well-fitting model) ในขณะที่ค่า GFI ที่มีค่ามากกว่า 0.80 แสดงให้เห็นว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ยอมรับได้ (reasonably well-fitting model) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ใน จังหวัดปทุมธานี ที่พัฒนาขึ้นมีความตรงตามโครงสร้าง ของคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551ที่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่หนึ่ง ความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูตเวที องค์ประกอบที่สอง การเห็นคุณค่า และใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และองค์ประกอบ ที่สาม การอนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย

2.2 ผลการตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัด

ผลการตรวจสอบค่าความเที่ยงของแบบวัด พบว่า ค่าความเที่ยงของแบบวัดใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่หนึ่ง ความภาคภูมิใจใน ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูตเวที องค์ประกอบที่สอง การเห็นคุณค่า และใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และองค์ประกอบที่สาม การอนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.73 0.82 และ 0.77 ตามลำดับ สำหรับค่าความเที่ยงของแบบวัด ทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.90 ซึ่งสอดคล้องกับที่ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543: 317) กล่าวว่า สำหรับ เครื่องมือวัดด้านความรู้สึก หรือจิตพิสัย ควรีค่า ความเที่ยงอย่างน้อย 0.70 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบวัด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้าน รักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในแต่ละ องค์ประกอบและทั้งฉบับมีค่าความเที่ยงเหมาะสม สามารถนำไปใช้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรัก ความเป็นไทยได้

3. การสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติในรายองค์ประกอบให้ครอบคลุมคะแนนดิบต่ำสุดถึงคะแนนสูงสุด ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 18-90 คะแนน พบว่า องค์ประกอบที่หนึ่ง ความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และมีความกตัญญูต่เวทที่มีคะแนนมาตรฐานที่ปกติตั้งแต่ T9-T83 องค์ประกอบที่สอง การเห็นคุณค่า และใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีคะแนนมาตรฐานที่ปกติตั้งแต่ T15-T79 และองค์ประกอบที่สาม การอนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาไทย มีคะแนนมาตรฐานที่ปกติตั้งแต่ T12-T81 สำหรับเกณฑ์ปกติของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในจังหวัดปทุมธานี รวมทั้งฉบับ มีคะแนนดิบตั้งแต่ 54-270 คะแนน และมีคะแนนมาตรฐานที่ปกติ ตั้งแต่ T8-T84 ซึ่งจากเกณฑ์ปกติรายองค์ประกอบ และเกณฑ์ปกติของแบบวัดรวมทั้งฉบับ แสดงถึงระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยที่มีความแตกต่างกันตั้งแต่ระดับต่ำมากจนถึงระดับสูงมาก

จากการนำเกณฑ์ปกติสำหรับการแปลความหมายคะแนนที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 จำนวน 45 คน พบว่าเมื่อนำคะแนนที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ และแปลความหมายเป็นระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยแล้ว ครูที่ทดลองใช้เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเห็นว่า ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยที่ได้จากการแปลความหมายโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติมีความสอดคล้องกับสภาพจริงของนักเรียน และสอดคล้องกับ

ผลการประเมินนักเรียนของครูผู้สอน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกณฑ์ปกติที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ในการแปลความหมายคะแนนได้ โดยมีข้อจำกัดคือ เกณฑ์ปกติที่สร้างขึ้นนี้เหมาะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในจังหวัดปทุมธานี เท่านั้น

4. คะแนนการตอบแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

คะแนนการตอบแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยจากการนำแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ฉบับสมบูรณ์ ไปใช้กับกับนักเรียนที่กำลังศึกษา ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 525 คน พบว่าค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่ได้จากแบบวัดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 62.30 62.66 และ 64.33 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนสูงที่สุด รองลงมาคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีคะแนนต่ำที่สุดแสดงให้เห็นแนวโน้มของการพัฒนาของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยของนักเรียนที่สูงขึ้นตามระดับชั้น ดังนั้นสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องจึงควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยตั้งแต่แรกเริ่ม เพื่อให้ นักเรียนค่อยๆ มีการรับรู้ ซึมซับ และพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยให้สูงขึ้น และเกิดเป็นลักษณะ

นิสัยต่อไป ดังที่ ราตรี นันทสุคนธ์ (2553: 39) กล่าวไว้ว่า การเกิดลักษณะนิสัยของบุคคลตามทฤษฎีจิตพิสัยของ Krathwohl และคณะ เกิดจากการสั่งสมความรู้สึกต่อสิ่งต่างๆ เริ่มด้วยความรู้สึกที่มีความเข้มข้นไปสู่ความรู้สึกที่มีความเข้มข้นมาก จนกระทั่งยึดถือเป็นลักษณะนิสัยที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

5. การทดลองใช้คู่มือการใช้แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลจากการนำคู่มือการใช้แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ฉบับร่าง ไปให้ครูจำนวน 5 ท่าน ศึกษาและทดลองบริหาร การสอบตามคู่มือการใช้แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านรักความเป็นไทย ฉบับร่าง กับนักเรียนรวมจำนวน 45 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของคู่มือพบว่าครูผู้สอนทุกท่านมีความเข้าใจคู่มือการใช้แบบวัดซึ่งประกอบด้วยหัวข้อต่างๆ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของแบบวัด นิยามของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย ลักษณะของแบบวัด โครงสร้างของแบบวัด แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย การตรวจให้คะแนน คุณภาพของแบบวัด เวลาที่ใช้ในการดำเนินการวัด วิธีดำเนินการวัด และการแปลความหมายคะแนนจากแบบวัดโดยใช้เกณฑ์ปกติ โดยครูสามารถดำเนินการวัดได้ถูกต้องตามที่ระบุไว้ในคู่มือสามารถตรวจให้คะแนน และแปลความหมายคะแนนจากแบบวัดโดยใช้เกณฑ์ปกติได้ถูกต้อง จึงสรุปว่า คู่มือการใช้แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านรักความ

เป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในจังหวัดปทุมธานี มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้เป็นคู่มือ เพื่อเป็นแนวทางในการนำแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยไปใช้ได้

ข้อเสนอแนะ

1) ควรมีการสร้างหรือพัฒนาเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยในรูปแบบอื่น เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบรายงานพฤติกรรมกาปฏิบัติของตนเอง เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย สามารถนำมาตรวจสอบเทียบเคียง และสามารถวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

2) ควรมีการพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทย โดยใช้ทฤษฎีอื่นๆ เพื่อให้เกิดความหลากหลาย และสามารถวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยได้ครอบคลุมในทุกมิติ

3) ควรมีการสร้างเกณฑ์การแปลความหมายแบบอิงตามลำดับขั้นด้านจิตพิสัยตามทฤษฎีจิตพิสัยของ Krathwohl และคณะ เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น

ควรเพิ่มการใช้สถานการณ์ที่สอดคล้องกับประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ของกลุ่มที่ต้องการนำแบบวัดไปใช้ เพื่อให้ได้สถานการณ์ใกล้เคียงกับสภาพบริบทที่แท้จริง

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547). **วิธีการเรียนรู้: คุณลักษณะสำคัญที่พึงประสงค์ของ คนไทยตามแต่ละช่วงวัย**. กรุงเทพมหานคร: องค์การคำของครูสภา.
- ไตรรงค์ เจนการ. (2552). ความเข้าใจผิดบางประการในการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์. **วารสารวิชาการ**, 12(4), 66-72.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2543). **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: พีเอ็นการพิมพ์.
- ปัญญา รุ่งเรือง. (ม.ป.ป.). **ประธานกรรมการ. รายงานสรุปผลการวิจัย เรื่องการฟื้นฟูวัฒนธรรมเพื่อความมั่นคงของชาติ**. ม.ป.ท.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2548). **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: แฮ็ส ออฟ เคอร์มีส์ท์.
- ราตรี นันทสุนทร. (2553). **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: จุดทอง.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). **การวัดด้านจิตพิสัย**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2553). **จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภมาส อังสุโชติ. (2554). **สถิติการวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL**. กรุงเทพมหานคร: มีสชั่นมีเดีย.
- เสริม ทศศรี. (2544). "การสร้างเกณฑ์ปกติโดยใช้กำลังสองต่ำสุด." **วารสารศึกษาศาสตร์**, 1(1), 20-23.
- Bryne, B.M.. (2006). **Structural Equation Modeling with EQS: Basic Concept, Applications, and Programming**. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Krathwohl, David R. and Others (ed.). (1964). **Taxonomy of Educational Objectives. Handbook II Affective Domain**. New York: David Mckay.
- Yamane, T. (1973). **Statistic: An Introductory Analysis**. New York: Harper International.